

rijksuniversiteit
groningen

faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen

psychologie

Toetsplan

Bachelor en Master Psychologie

Academisch jaar 2026-2027

Inhoud

Inleiding	3
1 Borging Toetskwaliteit	4
1.1 Summative toetsing en formatieve toetsing	4
1.2 Gehanteerde opstellingsprocedures van summatieve toetsing	4
1.3 Beoordelingscriteria	5
1.4 Beoordelingsprocedures	6
1.5 Cesuurbepaling	8
2 Bevorderen leerproces	9
2.1 Studieschema	9
2.2 Formatieve toetsing	9
2.3 Activerend onderwijs	9
2.4 Generatieve AI	9
2.5 Spreiding van toetsing	10
3 De verantwoordelijken voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het toetsbeleid	11
4 De wijze van periodieke evaluatie	12

Inleiding

Voor u ligt het toetsplan van de opleiding Psychologie. Met ingang van academisch jaar 2023-2024 bestaat er een onderscheid tussen het toetsplan en het toetsprogramma. Het toetsprogramma betreft de eindkwalificaties van de opleiding, de cursussen, haar leerdoelen en de samenhang hiertussen. Het toetsprogramma vormt een bijlage van de OER en heeft diensgevolge een juridische status. Het toetsplan -het onderhavige document- heeft geen juridische status en beschrijft de wijze en systematiek waarop de opleiding het behalen van de leerdoelen van de cursussen en de eindkwalificaties van de opleiding waarborgt.

In dit toetsplan worden de volgende onderwerpen behandeld:

- De borging van de toetskwaliteit: de opstellingsprocedures, beoordelingsprocedures en beoordelingscriteria van de opleiding en de cursussen
- De bevordering van het leerproces;
- De verantwoordelijken voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het toetsbeleid;
- De wijze waarop de opleiding haar toetsen periodiek evalueert.

1 Borging Toetskwaliteit

1.1 Summative toetsing en formatieve toetsing

De opleiding Psychologie maakt in haar onderwijs gebruik van een combinatie van summatief en formatief toetsen.

Summatieve toetsen hebben als doel leerprestaties van studenten te meten (vaak leidend tot een cijfermatige beoordeling). Op deze manier wordt vastgesteld of de student de leerdoelen in voldoende mate heeft bereikt om de cursus af te ronden. De Examencommissie kan daardoor met vertrouwen tekenen voor het examen van de student die alle onderdelen van het onderwijsprogramma heeft behaald. De combinatie van alle tentamens die een student moet behalen om het programma met succes af te ronden, dekken de eindkwalificaties van de opleiding.

Formatieve toetsing heeft een informierend doel: Het informeert zowel docenten als studenten over de voortgang van het leerproces. Formatieve toetsing geeft studenten onder andere feedback over hun studievoortgang en informatie over hoe leerprestaties kunnen worden verbeterd. Formatieve toetsing geeft docenten feedback over onder andere het niveau waarop studenten de stof beheersen, de mate waarin studenten op schema liggen en welke onderwerpen nog extra aandacht of uitleg behoeven.

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de opleiding ervoor zorgt dat de kwaliteit van haar summatieve toetsen in orde is. Met gehanteerde opstellingsprocedures worden de manieren bedoeld waarop de opleiding haar summatieve toetsen maakt.

1.2 Gehanteerde opstellingsprocedures van summatieve toetsing

Vaststellen van toetsdoelen

De constructie van een toets begint met het analyseren van de gestelde leerdoelen. Leerdoelen beschrijven wat er door de docent verwacht wordt dat studenten na het succesvol voltooien van een cursus kennen en kunnen. Leerdoelen moeten aansluiten bij de eindtermen. Daarnaast vormen leerdoelen de basis voor de toetsing van de cursus. De leerdoelen dienen expliciet geformuleerd te zijn, zodat studenten ze kunnen gebruiken om voor de toets te studeren. De toetsdoelen sluiten idealiter naadloos aan op de leerdoelen.

Vaststellen toetsvorm

Er wordt voor een toetsvorm gekozen die aansluit bij de leerdoelen van het vak en de wijze waarop het vak gedoceerd wordt.

Constructie van tentamens met multiple-choice of essay-vragen

Een groot deel van de summatieve toetsen bij psychologie bestaat uit tentamens met multiple-choice en/of essay-vragen. Bij multiple-choice tentamens geldt het advies aan docenten om bij voorkeur 60 vragen met drie keuzemogelijkheden te gebruiken; in het geval dat een docent de voorkeur heeft voor ander aantal keuzemogelijkheden geldt als richtlijn 40 vragen met vier keuzemogelijkheden, of 80 vragen met twee keuzemogelijkheden. Voor tentamens met open vragen zijn de richtlijnen omtrent de hoeveelheid vragen noodzakelijkerwijs minder nauwkeurig. Belangrijk uitgangspunt is dat een schriftelijke toets in de tentamenhal binnen twee uur dient te kunnen worden gemaakt, aangezien dit de standaardtijd is waarvoor tentamenruimtes beschikbaar worden gesteld. In het algemeen zijn ongeveer 10 vragen met een puntensysteem van 0 tot 4 of meer voldoende, maar bij dichotome (juist/onjuist) scores zouden er meer moeten zijn. Wanneer uitgebreide, essay-achtige, antwoorden nodig zijn, kunnen een of twee vragen voldoende zijn.

Het beoordelingssysteem (d.w.z. de belangrijkste punten die in het antwoord moeten worden opgenomen en hoe deze worden gescoord) en de modelantwoorden voor zowel multiple-choice als essay-tentamen worden normaliter tijdens de constructie van het tentamen -en in elk geval voordat het examen wordt afgenomen- vastgesteld.

Constructie van toetsing door papers of werkstukken

Studenten dienen tijdig een duidelijke beschrijving te ontvangen van de opdracht zodat zij weten wat er van hen verwacht wordt. De opdrachtbeschrijving maakt tevens duidelijk wat de criteria zijn waarop studenten zullen worden beoordeeld.

Toetsing door een combinatie van toetsvormen

Docenten kunnen ook kiezen voor een breed scala aan combinaties van meerdere toetsvormen. Naast een tentamen met een combinatie van essay-vragen en multiple-choice vragen, kan dit bijvoorbeeld ook een combinatie van een tentamen met een paper, een werkstuk of een opdracht zijn. In dat geval moet de weging van de verschillende onderdelen aan studenten bekend gemaakt zijn. Ook dient de weging naar studenten verdedigbaar te zijn.

Taal

In de eerste twee jaar van de bachelor staat de taal waarin een toets wordt afgenomen gelijk aan de taal van het bachelorprogramma waarin het vak wordt gegeven. In het derde jaar (en in de Master) bestaan er Engelstalige en Nederlandstalige vakken. De taal van multiple-choice tentamens is voor deze vakken de voertaal van het respectievelijke vak. In het geval van Engelstalige derde-jaarsvakken mogen Nederlandstalige studenten, wanneer er een Nederlandstalige docent (of co-docent) bij een vak is, essaytentamens en papers in het Nederlands schrijven, mits zij dit tijdig aanvragen.

Tweede-beoordelaarschap van de toetsinhoud

In het geval de toetsvorm een tentamen is, geldt dat deze in ieder geval door één collega dient te zijn gecontroleerd, voordat deze wordt goedgekeurd. Er vindt controle plaats op de duidelijkheid van de vragen, de moeilijkheidsgraad en of het tentamen de leerstof afdekt.

Gebruik van oude tentamens

Examinatoren mogen oude tentamens niet integraal hergebruiken. Omdat het niet mogelijk en niet wenselijk is om altijd een geheel nieuw tentamen te gebruiken wordt medewerkers aangeraden om (1) een grote pool van vragen te creëren waaruit geput kan worden voor een tentamen; (2) altijd een aantal nieuwe vragen te construeren; (3) oude vragen te herformuleren (b.v., nieuwe voorbeelden te gebruiken, andere getallen te nemen; hetzelfde op een andere manier te zeggen), en antwoordvolgordes te veranderen.

1.3 Beoordelingscriteria

In deze paragraaf worden de beoordelingscriteria van de opleiding beschreven. Dit zijn de kennis en vaardigheden waarop studenten beoordeeld worden voor een cursus. Studenten moeten van tevoren op de hoogte worden bedacht van de voor een cursus geldende beoordelingscriteria. Beoordelingscriteria dienen aan te sluiten bij de voor een cursus gestelde leerdoelen.

Voorbeeldvragen bij tentamens

Studenten dienen voor een tentamen een aantal representatieve voorbeeldvragen te krijgen. Hiermee wordt een indruk gegeven van het aantal antwoordmogelijkheden (in het geval van MC) of het type vraag en de lengte van het verlangde antwoord (bij open vragen). Met de voorbeeldvragen dienen studenten een beeld te krijgen van hoe gedetailleerd zij de stof dienen te beheersen. De voorbeeldvragen hebben betrekking op de inhoud van het respectievelijk vak en dienen betrekking te hebben op de leerdoelen van het vak. Dit kan betekenen dat er zowel voorbeeldvragen over de kennis van theorieën en experimenten kunnen zijn, als voorbeeldvragen waarin deze kennis wordt toegepast. NB: voorbeeldvragen zijn niet bedoeld om te “oefenen” voor het tentamen.

Beoordelingsformulieren bij papers en theses

Studenten weten wanneer zij papers schrijven van tevoren waar zij op beoordeeld zullen worden. Studenten weten van tevoren wat zij met welke omvang, op welk moment, dienen in te leveren en hoeveel feedbackmomenten er zullen zijn. Voor de bachelorthese is er een op *rubrics*

gebaseerd Bachelorthesebeoordelingsformulier, voor de Master is er een op *rubrics* gebaseerd Masterthesebeoordelingsformulier. In het bachelorthesecontract en masterthesecontract wordt tussen student en examiner wederzijds overeengekomen wat zij van elkaar mogen verwachten. Ook voor de het afsluitende paper in jaar 1 en andere onderdelen wordt gebruik gemaakt van beoordelingsformulieren met *rubrics*.

Beoordelingen van stages

Studenten weten wanneer zij stages gaan volgen van tevoren de hele stageprocedure, van het vinden van een stageplek tot op welke criteria zij op beoordeeld zullen worden. Voor de stages ondertekenen student, opleiding en organisatie waar stagegelopen wordt een contract en wordt er een stageplan met leerdoelen geformuleerd door de student en indien akkoord goedgekeurd door de stagesupervisor van de opleiding. Stages worden afgerond met een stageverslag en een beoordeling dooreen supervisor van de stage-instelling. NB: deze supervisor is geen examiner. De eindbeoordeling wordt gegeven door een examiner van de opleiding.

1.4 Beoordelingsprocedures

In deze paragraaf worden de beoordelingsprocedures van de opleiding beschreven. Hiermee wordt bedoeld hoe de opleiding haar verschillende toetsvormen beoordeelt en welke randvoorwaarden hierbij gelden.

Nakijktermijn

Bij MC tentamens moeten de cijfers binnen vijf werkdagen na het afnemen van de toets bij de cijferadministratie aangeleverd worden. Voor alle andere toetsvormen (tentamens met essay-vragen, werkstukken en dergelijke) geldt dat de cijfers binnen tien werkdagen na afname van de toets aan de cijferadministratie aangeleverd worden.

Multiple-choice tentamens

Na het tentamen worden de antwoordformulieren samen met de antwoordsleutel, de vragen, en het tentamen-administratieformulier ingeleverd bij het onderwijsbureau. In het geval van een digitaal MC-tentamen hoeven geen fysieke antwoordformulieren te worden ingeleverd. De antwoordformulieren worden elektronisch verwerkt bij ESI en voorzien van itemanalyses en groepsstatistieken. De resultaten worden vervolgens naar de coördinator/examiner van de cursus gestuurd met het verzoek om, in overleg met de collega die het tentamen heeft nagekeken, alle items die in de analyse als problematisch zijn aangemerkt, te controleren. In dit stadium worden alle items waarvoor de sleutel onjuist was, of die dubbelzinnig worden geacht, etc. verwijderd of opnieuw bekeken. Als wijzigingen dienen te worden aangebracht in de scoring, wordt het tentamen teruggestuurd naar ESI voor een nieuwe verwerking. Zodra de examiner ervan overtuigd is dat alle verdachte punten naar behoren zijn behandeld en dat de antwoordsleutel correct is, worden de definitieve resultaten ondertekend en teruggestuurd naar het onderwijsbureau, die ze registreren in Progress (het cursus-, examen- en cijferregistratiesysteem). Wanneer de itemanalyse en/of de slagingspercentages (i.e., extreem hoog dan wel laag, volgens vaste criteria) een indicatie geeft van een mogelijk kwalitatief onvoldoende tentamen wordt dit tentamen door de toetscommissie nader beoordeeld, volgt er zo nodig overleg met examiner en tweede beoordelaar en kan het worden besproken met de Examencommissie. De Examencommissie bepaalt vervolgens of -en zo ja, welke- actie gewenst is.

Tentamens met essay-vragen

Cijfers dienen te worden ingeleverd bij het onderwijsbureau. Afhankelijk van of het tentamen digitaal of op papier is gemaakt, moeten examinatoren ook een kopie van het tentamen, de beoordelingssleutel (modelantwoorden en punten toegekend aan elk aspect van het antwoord), en het examenadministratieformulier inleveren. Scores dienen te worden ingeleverd per vraag (en niet alleen de totale score voor het examen).

Papers en werkstukken

Cijfers dienen te worden ingeleverd bij het onderwijsbureau. Examinatoren dienen ook een kopie van de opdracht, de beoordelingssleutel of -formulier (wat zijn de criteria voor beoordeling), en het examenadministratieformulier in te leveren. Als de paper of het werkstuk

onderdeel gecombineerd wordt met ander toetsen dient de weging van een paper of werkstuk in verhouding te staan tot de verwachte tijd om het paper of werkstuk te produceren, tezamen met de verwachte tijd om zich de benodigde literatuur eigen te maken en het belang van het werk in de context van de leerdoelen. Bij papers en werkstukken dienen studenten kans op een revisie te krijgen.

Gecombineerde tentamenvormen

Bij gecombineerde tentamenvormen dienen de ruwe scores gebruikt te worden bij het verwerken van de verschillende deelscores in de totaalscore. Om het vak te halen dient alleen de eindscore voldoende te zijn. Voor vakken met een practicumvorm kan echter gelden dat elk afzonderlijk onderdeel met een “voldoende” beoordeeld dient te zijn.

Theses

De bachelor- of masterthese wordt in beginsel beoordeeld door de begeleider en een aan de these toegewezen tweede beoordelaar. Hiertoe vullen beiden onafhankelijk van elkaar een afzonderlijke versie van het relevante beoordelingsformulier in. De beoordeling van het proces wordt uitsluitend door de begeleider gedaan en telt voor maximaal plus of minus een half cijferpunt. Tweede beoordelaars worden willekeurig gekozen uit de pool van beschikbare begeleiders. In de regel is de thesebegeleider de eerste beoordelaar, tenzij deze niet als examinerator mag optreden.

Zowel de eerste beoordelaar als de tweede beoordelaar toetsen de these onafhankelijk van elkaar op de van tevoren vastgestelde beoordelingscriteria zoals vastgelegd op het beoordelingsformulier. Na de onafhankelijke beoordelingen vindt onderling overleg plaats over de eindbeoordeling. Wanneer de eerste en tweede beoordelaar niet door overleg tot overeenstemming kunnen komen over de eindbeoordeling, beslist een onafhankelijke derde examinerator, die daartoe wordt benaderd door de examencommissie, opleidingscoördinator of opleidingsdirecteur.

Zowel de eerste beoordelaar (doorgaans begeleider) als de tweede beoordelaar leveren het onafhankelijk van elkaar ingevuld beoordelingsformulier in. Tevens leveren ze een door hen gezamenlijk opgesteld beoordelingsformulier in waarop de eindbeoordeling wordt onderbouwd. Al deze beoordelingsformulieren worden in het studentendossier opgeslagen. Wanneer een derde beoordelaar bij de beoordeling betrokken is, wordt ook diens beoordelingsformulier in het studentendossier opgeslagen.

Indien de these als onvoldoende wordt beoordeeld, heeft de student eenmalig de mogelijkheid om een reparatie uit te voeren, binnen een door de opleiding vastgestelde termijn. Blijft de these onvoldoende, dan dient de student zich opnieuw in te schrijven voor de these.

Voorafgaand aan de bachelor- en masterthese wordt door zowel student als begeleider een contract ondertekend. Dit contract waarborgt de wederzijdse verwachtingen over de voornaamste procedurele aspecten van het theseproject.

Stages

Stages worden beoordeeld door een stagesupervisor uit de opleiding. Voorafgaand aan een stage ondertekenen student en supervisoren een stagecontract. In het contract worden afspraken vastgelegd over de omvang van de stage, de algemene stageactiviteiten, de begeleiding tijdens de stage en de juridische aspecten (bijv. vertrouwelijkheid en intellectuele eigendomsrechten) van de stage. De stage wordt afgesloten met een stageverslag, waar ook een bespreking van het stageplan met de leerdoelen van de stage deel van uitmaakt.

Inzagemomenten

Studenten dienen een inzagemoment te krijgen waarop zij de beoordeling van hun werk kunnen controleren. Inzage dient binnen zes weken na de bekendmaking van de uitslag van een tentamen plaats te vinden, en ook uiterlijk vier werkdagen voor het hertentamen. Na zes weken is, uitgezonderd gevallen van fraude, of evidente fouten, het cijfer definitief. Een inzagemoment mag niet overlappen met andere (verplichte) activiteiten van hetzelfde studieprogramma.

Cursusevaluaties

Cursusevaluaties worden digitaal afgenomen. Deze worden per vak opengesteld in de laatste collegeweek van een cursus. Hoe dit per cursus verloopt wordt door de docent van een cursus aan de studenten gecommuniceerd. Daarnaast krijgen daarnaast per cursus een instructie-email van Team Cursusevaluatie (onderdeel van het facultair onderwijsinstituut).

Voorkomen van fraude

Bij tentamens wordt studenten die pas binnenkomen nadat een andere student reeds de zaal heeft verlaten, de toegang geweigerd. Voor grote groepen studenten worden ook andere maatregelen toegepast om fraude te voorkomen (bv zitplaatstoewijzing en creëren meerdere versies). Voor essays en opdrachten is er een plagiaatscanner (momenteel Ouriginal), die elektronische versies van opdrachten vergelijkt met internetdocumenten (en met elkaar) om vast te stellen of er mogelijk plagiaat is gepleegd. Ouriginal is geïntegreerd in de elektronische leeromgeving Brightspace. Plagiat is in elk stadium van het werk (dus ook in ingeleverde voorlopige versies) verboden.

Bij het voorkomen van fraude is het beoordelen van het gebruik van AI-tools in toenemende mate van belang. Psychologie sluit hiervoor aan bij de facultaire richtlijnen voor het gebruik van AI.

1.5 Cesurbepaling

Voor ieder tentamen ligt het vereiste minimale percentage correct voor een voldoende vast op 56%, waarbij voor MC-tentamens een gokcorrectie wordt toegepast

Cijferberekening: MC

Voor MC tentamens geldt dat studenten op $\geq 56\%$ van de vragen het antwoord dienen te weten voor een voldoende. Er is een marge voor gokken.

Een voorbeeld: bij een tentamen met 60 vragen met drie antwoordmogelijkheden, mag verwacht worden dat op basis van louter gokken, studenten 20 vragen goed hebben beantwoord. Wanneer men dus rekening houdt met de gokkans dienen studenten ten minste $20 + (60 - 20) * 56\% = 42,4$ vragen goed te beantwoorden om een voldoende te halen.

Cijfers gebaseerd op de cesuur van 42,4:

Als $(x < 42,4)$ cijfer = $1,0 + 4,5 * (x - 20 \text{ (gokkans)}) / (42,4 \text{ (cesuur)} - 20 \text{ (gokkans)})$

Als $(x > 42,4)$ cijfer = $5,5 + 4,5 * (x - 42,4 \text{ (cesuur)}) / (60 \text{ (totaal aantal vragen)} - 42,4)$

Cijferberekening: open vragen

Voor tentamens met open vragen geldt ook dat studenten $\geq 56\%$ van de antwoorden correct dienen te hebben beantwoord, met dien verstande dat er bij deze tentamens geen correctie voor de gokkans plaats hoeft te vinden. Dit leidt tot de volgende formules:

Cesuur = maximale score * minimale kennispercentage (altijd 56%)

Cijfers gebaseerd op deze cesuur:

Als score > cesuur, dan cijfer = $5,5 + 4,5 * (\text{score} - \text{cesuur}) / (\text{maximale score} - \text{cesuur})$

Als score < cesuur, dan cijfer = $1,0 + 4,5 * (\text{score} / \text{cesuur})$

Cijferberekening: combinatie van MC en open vragen, of andere combinaties (toets & werkstuk, etc.)

In dit geval wordt het cijfer bepaald door het gewogen gemiddelde van de onafgeronde cijfers van de afzonderlijke gedeelten. De afronding naar een heel (of half) cijfer vindt pas plaats na alle berekeningen.

Deelcijfers kunnen van nul tot 10 lopen. De één voor de moeite wordt pas bij het eindcijfer toegekend. Als er geen eindcijfer berekend kan worden, wordt een onbecijferde O (letter Oh, van Onvoldoende. c.q. F van Fail) toegekend.

2 Bevorderen leerproces

Studenten zijn verantwoordelijk voor hun eigen leerproces bij het verwerven van academische kennis en vaardigheden. De opleiding Psychologie stuurt en bevordert dit leerproces, zodat haar studenten in staat zijn om deze verantwoordelijkheid te nemen. Dit betekent dat studenten gedurende de looptijd van een cursusonderdeel regelmatig kunnen evalueren in hoeverre ze op schema liggen om de leerdoelen te behalen. In dit hoofdstuk wordt beschreven met welke instrumenten de opleiding het leerproces van haar studenten bevordert.

2.1 Studieschema

Een voor de hand liggende manier waarop dat vaak gebeurt, is door studenten een schema aan te bieden waarin zichtbaar wordt gemaakt hoe de stof over de tijd heen wordt verdeeld (“in welk college wordt welk hoofdstuk behandeld”). Dit helpt studenten om te plannen welke stof ze wanneer bestudeerd moeten hebben om op tijd klaar te zijn voor het tentamen (als er een afsluitend tentamen is).

2.2 Formatieve toetsing

Daarnaast kiezen docenten in hun cursussen meestal voor verschillende vormen van formatieve toetsing. Soms wordt een enkele vorm gebruikt, maar vaker wordt er gekozen voor combinaties van verschillende vormen van formatieve toetsing. In bijna elke cursus wordt het stellen van gerichte vragen en de discussie en dialoog toegepast. Deze vormen van formatieve toetsing zijn laagdrempelig voor zowel studenten als docenten, omdat er geen extra tijd hoeft te worden geïnvesteerd om iets in te vullen /te maken/ etc (studenten) of na te kijken (docenten). Veel leerboeken bevatten ook studievragen (en antwoorden) zodat de student, door die te maken, het leerproces kan bijhouden.

Een aantal voorbeelden van aanvullende instrumenten om formatief te toetsen zijn bijvoorbeeld ICT-toepassingen zoals quizen of polls. Ook buiten de instructiemomenten kunnen studenten gebruik maken van quizen om hun voortgang te bewaken. Daarnaast kunnen er tussentijdse opdrachten gegeven worden, waarbij studenten zichzelf beoordelen aan de hand van modelantwoorden of waarbij er peerfeedback wordt gegeven. Ook kan er gebruik gemaakt worden van de optie om studenten een zelfreflectie te laten schrijven, om het bewaken van de eigen voortgang te stimuleren.

2.3 Activerend onderwijs

Activerend onderwijs vraagt om de inzet van werkvormen waarbij studenten actief aan het werk gaan met de studiestof. Dit kan bijdragen aan de vergroting van de motivatie van de student en kan eveneens bijdragen aan een betere verwerking van de leerstof en meer verdieping tijdens de contacttijd. Activerend onderwijs geeft, net als formatieve toetsing, studenten meer verantwoordelijkheid over hun eigen leerproces. De docent faciliteert, ondersteunt en motiveert de student bij het leren. Voorbeelden van cursussen die volledig opgebouwd zijn met activerend onderwijs zijn Academische Vaardigheden, Onderzoekspracticum, Bachelorthese en Masterthese. Activerend onderwijs kan echter ook als onderdeel van een cursus worden gebruikt.

2.4 Generatieve AI

Door middel van toetsen stellen we vast of studenten de leerdoelen van de cursus hebben bereikt en daarmee uiteindelijk voldoen aan alle eindkwalificaties van de opleiding. De ontwikkeling en brede beschikbaarheid van generatieve AI (GenAI) heeft potentieel impact op de validiteit van onze toetsing. Studenten kunnen GenAI inzetten voor het maken van opdrachten zonder daarvan rekenschap te geven en die inleveren alsof het hun eigen werk is. Vooral opdrachten die thuis gemaakt moeten worden, zijn kwetsbaar voor deze vorm van fraude.

Er zijn op universitair en facultair niveau richtlijnen opgesteld voor het verantwoord gebruik van GenAI. Bovendien is de Onderwijs- en Examenregeling aangepast. In deze regeling is de mogelijkheid toegevoegd om bij een vermoeden van fraude (bijvoorbeeld door middel van GenAI) nader onderzoek te doen naar kennis, inzicht en vaardigheden van de student.

Op opleidingsniveau is ingezet op het robuuster maken van toetsprogramma's tegen het ongeoorloofd gebruik van GenAI. De kwetsbaarheden in het toetsprogramma zijn in kaart gebracht en besproken in het stafoverleg. Docenten zijn bewust gemaakt van de risico's van GenAI voor bepaalde toetsvormen, er is aandacht voor het belang van duidelijke instructies rondom het gebruik van GenAI op cursusniveau en docenten hebben kennis ontwikkeld over alternatieve toetsvormen die minder gevoelig zijn voor GenAI. Ook is het aantal (schrijf)opdrachten gereduceerd en vindt er meer toetsing plaats op aangewezen toetslocaties.

Bij (schrijf)opdrachten waaraan studenten werken buiten de contacttijden, maakt het schrijfproces onderdeel uit van de toetsing. Dit kan zowel formatief als summatief zijn, bijvoorbeeld door het organiseren van tussentijdse reflectiemomenten, het laten inleveren van tussentijdse versies, het toevoegen van een logboekopdracht, of het toevoegen van een mondelinge presentatie al dan niet gevolgd door een discussie.

De opleiding werkt daarnaast aan AI-geletterdheid. In de bacheloropleiding krijgen studenten onderwijs over het verantwoord gebruiken van GenAI, waarbij onder andere het risico van fraude wordt besproken, de ethische aspecten rond het gebruik van GenAI en leren studenten hoe ze kwalitatief goede in- en output genereren. We verwachten van studenten verantwoord gebruik van GenAI en in een aantal cursussen maakt dit onderdeel uit van de toetsing.

Docenten mogen AI gebruiken in hun onderwijs. Er zijn pilots om GenAI in te zetten om docenten te ondersteunen bij de beoordeling van toetsen en het geven van feedback. Hierbij is de voorwaarde dat docenten gebruik maken van een door de RUG toegestane Chatbot, zoals Le Chat van Mistral. Bij het gebruik van dergelijke hulpmiddelen blijft de docent eindverantwoordelijk voor de beoordelingen van studenten en inhoud van het onderwijs: het is niet toegestaan om de besluitvorming/becijfering enkel op basis van een GenAI-model te doen, zonder een controle van de docent op het beoordelingsproces, op de toon en op de inhoud van de feedback door GenAI is gegenereerd.

2.5 Spreiding van toetsing

Doordat summatieve en/of formatieve toetsing gedurende de looptijd van onderwijsonderdelen wordt ingezet, wordt de voortgang van studenten regelmatig getoetst.

Deeltentamens kunnen worden ingezet om halverwege de cursus een deel van de stof summatief te toetsen.

Voor ieder tentamen wordt een herkansing of reparatiemogelijkheid georganiseerd, om ervoor te zorgen dat studenten cursussen redelijkerwijs binnen het academisch jaar kunnen afronden. De herkansingen worden na de tentamenperiode van het volgende blok geprogrammeerd. Hierdoor dient er opnieuw voor een cursus gestudeerd te worden, wat ervoor zorgt dat dit geen aantrekkelijke tentamengelegenheden zijn en nominaal studeren gestimuleerd wordt.

3 De verantwoordelijken voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het toetsbeleid

Het toetsplan en het daarin vervatte toetsbeleid worden vastgesteld door het faculteitsbestuur.

De vakcoördinator

- Stelt de leerdoelen van de cursus op en zorgt ervoor dat deze aansluiten bij de eindkwalificaties van de opleiding;
- Maakt de keuze voor de toetsvorm op grond van de leerdoelen van de cursus;
- Maakt de relatie zichtbaar tussen de leerdoelen, de leerstof en de toetsvragen;
- Stelt de beoordelingscriteria op;
- Is verantwoordelijk voor het tijdig en volledig informeren van studenten over de praktische gang van zaken rondom de toetsing;
- Stelt -indien van toepassing- voorbeeldtentamenvragen beschikbaar aan studenten;
- Is als examiner eindverantwoordelijke voor de beoordeling van de studenten op curriculumonderdelen*;
- Voert de toetsing uit conform de opgegeven toetsvorm*;
- Organiseert een inzagemoment;
- Draagt er zorg voor dat een tentamen vooraf door een collega wordt beoordeeld.

*Bij de bachelorthese en masterthese is de eerste beoordelaar de examiner. Bij de stages is dit de stagesupervisor vanuit de opleiding.

De examencommissie

- Is eindverantwoordelijk voor de beoordeling van studenten op opleidingsniveau;
- Is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de toetsing;
- Stelt op grond van het toetsplan vast of alle beoogde eindkwalificaties gerealiseerd kunnen worden met het voorgestelde programma (= leerdoelen curriculumonderdelen + toetsing van de curriculumonderdelen);
- Controleert op de naleving van het toetsplan en kan zo nodig aanpassingen van de toetsvormen voorstellen.
- Beoordeelt aanvragen voor uitzonderingen (extra tentamens, uitstel van inlevertermijnen, afwezigheid in practica en dergelijke) en kent deze eventueel toe, als voldaan is aan criteria gesteld in de OER en/of Regels & Richtlijnen.
- Beoordeelt aanvragen voor goedkeuring van minor- of keuzevakken, en kent deze toe, tenzij niet voldaan wordt aan de criteria voor goedkeuring zoals geformuleerd in de OER en/of de Regels & Richtlijnen.
- Behandelt klachten en bezwaren over tentamenzaken.
- Behandelt Beroepszaken die door studenten tegen tentamenbeoordelingen (en andere besluiten) zijn ingesteld bij het CBE.
- Behandelt fraudeverdenkingen
- Besluit over vrijstellingsaanvragen
- Benoemt examinatoren voor de curriculum-onderdelen.

De toetscommissie

- Valt onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie en voert haar taken daarom in nauw overleg uit met de examencommissie;
- Bewaakt de kwaliteit van examens;
- Geeft voorlichting en educatie aan docenten over toetskwaliteit;
- Voert onderzoek uit naar toets-gerelateerde zaken.

4 De wijze van periodieke evaluatie

Jaarlijks wordt het toetsplan geactualiseerd op grond van de OERen van de opleiding. De toetscommissie kijkt jaarlijks steekproefsgewijs naar de toetsen. Voorts worden na elke tentamenperiode alle resultaten van de tentamens met multiple-choicevragen, korte antwoorden en open vragen voorgelegd aan het toetscommissie. Tentamens die voldoen aan een van de onderstaande criteria worden nader besproken.

1. Laag slagingspercentage ($\leq 40\%$ van de studenten is geslaagd voor het tentamen);
2. Hoog slagingspercentage ($\geq 90\%$ van de studenten is geslaagd voor het tentamen in combinatie met $N \geq 10$, $M \geq 7,5$);
3. Slagingspercentage wijkt af van voorgaande jaren;
4. Klachten van studenten, of op verzoek van de examencommissie.

Daarnaast worden vakken die gedurende een aantal jaren dicht bij de drempel scoren nader onderzocht. Wanneer het jaarrendement (totaal van eerste gelegenheid en HK) van vakken lager is dan 50% is dat ook aanleiding om een vak nader te bespreken.